

ברגע שנודע על הפרדת הכוחות, יצאו האויבים מעמדותיהם ומיהרו ללחוץ ידיים

מאת

זאב יפת

ה גחנו, כעכברים מחוריהם, זה לך ראה זה.

בהסגנות, בחשש, אך יותר מכך בסקרנות.

זה עתה שמענו ברדיו על חתימת ההסכם להפרדת הכוחות. לראשונה מאז החלה המלחמה, לראשונה מזה שלושה חודשים, הנחנו את נישקנו, פסענו מעבר לשקי החול שהגנו על עמדותינו, בגיזרה שבחזית איס מעיליה, ויצאנו, חשופים, לשטח ההפקר. להגיד שלום לאוייב.

שלושת החיילים המצריים שגזרו מ' תוך חורשת המגנו שמנגד, לשטח ה' הפקר שבין עמדותינו, התקדמו בהיסוס. אך הם התקדמו. והם היו ללא נשק.

הפרדת הכוחות. אתמול עוד ישבו בעמדות זה מול זה, נכונים להרוג זה את זה. היום, שמהים שניהם על שהאומלול חלף, אלמליח, יליד מרוקו, השכיב את המצרים על הארץ עם הבדיחות שסיפר.

לפרטים. כשהשתכנעו, הפך להיות אחד משלהם, והם החליפו הבטחות לבקר זה אצל זה, כשיבוא השלום. "כן, העיקר שיבוא השלום", הסכימו המצרים. "נמאס מהמלחמות". אם הערבים מבלים את כל ימיהם ולילור תיהם בחלומות בקיץ על השמדת ישראל ושחיטת היהודים — שלושת אלה היו יוצאים מהכלל. מדהים היה לראות את זהות ההשקפות בינם לביננו. כל מה שהם רצו — זה שלום, ולהשתחרר ולהחזיר הביתה.

החלפנו פרטים אישיים. מצב משפחתי, עבודה באורחות. התברר שקצין המילואים הוא מורה בבית ספר באלכסנדריה. "אנח' נו קולגות", אמר לו אלי אלקלעי. "אני מורה וסגן מנהל".

השינאה

חלפה

ב ין שני המורים נוצרה מיד שפה משותפת. הקצין הערבי גילה את ליבו, החל מספר לנו:

"היה לי אח, במוצב סמוך כאן, והוא נהרג מאש שלכם, לפני זמן מה. זה היה בשבילי הלם קשה. שנאתי אתכם שינאה נוראה.

"אבל יום אחד התעוררתי, ופתאום שאלתי את עצמי: השינאה — מה היא תועיל? הצער מובן לי, אבל השינאה — האם היא תחזיר לי את אחי?"

"ואו הבנתו שהדבר הנכון לעשותו, הוא להילחם לשלום, לא לשינאה. החלטתי שאת תלמידי, כשאחזור מהמלחמה, אחנך לש" לום.

"לפני כמה שנים, עדיין אייפאשר היה לעשות זאת. היום, המצב אצלנו במצרים השתנה, ואפשר בהחלט".

הרגשנו נבוכים, ואחד מאיתנו הביע את ריגשות תחנונו.

הגיעה שעת הפרידה. קבענו פגישה נור' ספת, למחר בצהרי היום.

"אם אתם מביאים עוד סיגריות", ביקשו המצרים, "תביאו טיים. רויאל ואסקוט זה זבל".

"סחטיין", השבנו. "ואתם תביאו רק קליאוטרה".

הזמנה

לקובה

ב פגישה השלישית כבר התנהגנו בחוסר זהירות גמור, לא השארנו כל חיפוי בעמדות מאחור. ראינו כי גם המצ'רים נתנו כך.

הפעם הצטרפו אלינו שני חיילים נוס' פים, אפרים, יליד עיראק, ובר-שגיא יליד גרמניה, שגדל מגיל שנה ביפאן, ועלה לארץ אחרי מלחמת ששת הימים. הוא שיי' גע את המצרים עם היפאנית שלו. הצלמנו, והבטחנו למצרים למסור להם

מפה ז' טען אחד. "בקלות הייתם יכולים לחטוף כדור".

לא נטלתי חלק בוויכוח. הייתי עדיין נרגש מדי מהמיפגש.

תמיד לקחתי את המלחמה באופן אישי. בכל תקרית אש, כשהייתי בעמדה, הרגש' תי המצרים מנסים לחסל אותי אישית, שלא איכפת להם בכלל שיש לי אשה ושני ילדים. והנה פתאום, אני נפגש עם האוייב הזה שניסה להתנכל לי אתמול, שהצליח להרוג חברים שלי — הוא צעיר כמוני, נרגש כמוני. הוא בכלל לא רוצח להרוג אותי עכשיו.

השבתי לי גם, איך נראים הדברים בעיני המצרים. אותו דבר, מן הסתם. רק שחיייהם ומותם היו קשים יותר, שכן בזמן הראשון אחרי הפסקת האש, היתה מדיניות צה"ל, בתגובה על אש מצרית, להשיב אש בסדר גודל מקביל. * אולם בחודש האחרון הם פתחו במילחמת התשה ממש, שכללה הפגזות ארטילריות. מדיניות התגובה של צה"ל שונתה. באחת התקריות הנחיתו המצרים על מוצב עורפי שלנו שני מטחי קטיושות — 64 פצצות — הרגו חייל ופצ' עו שבעה. אחר הפגזו את הקו הקדמי בכמאה פגזים. בתגובה, הנחית צה"ל על שני המוצבים, בדיוק מולנו, 2,500 פגזים. קשה לתאר את הגיהנום שהלך שם. עתה, נפגשתי עם אנשי מוצבים אלה.

פלייבוי

למצרים

ה פגישה השנייה היתה כבר מתוכנ' נתת, לא ספונטאנית. צירפנו אלינו את משה תמיר, שגולד בקאהיר. את אבי רהם אלמליח, שגולד אמנם במרוקו, אבל אצרו הבדיחה והחידוד שלו היה מעיין בלתי נידלה, ובעשר בבוקר יצאנו שוב.

גם הפעם הגיעו שלושה מצרים. רק אחד מהם השתתף בפגישה של אתמול. הוא התנהג בחופשיות ובעלזות, הציג את שני רעיו, שהיו נרגשים ונבוכים — כמו כולנו אתמול.

הפעם, היה אחד המצרים דובר אנגלית. הוברר שהוא קצין מילואים. אלמליח לא ביזבו זמן, החל שובר את הקרח בצורה בדיחות שהשאיר את המצרים עם כאב בטן.

החלפנו שוב סיגריות. הענקנו למצרים גם גליון פלייבוי (נראה שמתנתה של אשת הנשיא בכל זאת הגיעה, כי במחלקתנו בלבד נחתו עשרה גליונות). הם החלו מעיינים בשקדנות, וכולנו עסקנו, בדקת הקרובות, בניתוח מדויק של מעלותיהן הבולטות של העלמות הציבעוניות.

המצרים הופתעו לגלות שתמיר הוא יליד קאהיר, התחילו חוקרים אותו * חברים שאלו אותי לא אחת, בחופשות, אם רק המצרים הם היחידים חקירות. באיורד הגיזרו שלי, לפחות, כך חיח: לא אירע אף פעם שצה"ל פתח באש.

שיח לוחמים שיחה לבבית התפתחה בין קבוצת החיילים המצריים והישראלים, יצאו מעמדותיהם והתקדמו אלה לקראת אלה, כשהם משאירים את כלי נישקם מאחור. החיילים שפניהם מופנים למצלמה הם חיילים מצריים, אלה שגבם למצלמה הם חיילים ישראלים. מימין, ממושקף: בר-שגיא.

אני עומד, ללא נשק, מול האוייב — ואיננו מתענתים להרוג זה את זה. לחצנו ידיים במבוכה. התחלנו לדבר, משפטים סתמיים, חסרי קשר. העיקר לדי' בר, ליצור קשר. לשבור את מועקת הזרות, החשש.

איש מבינינו, הישראלים, לא ידע ערי בית. דיברנו אנגלית. איש מהמצרים לא ידע אנגלית, והם דיברו ערבית. שני הצדדים השלימו את החסר בתנועות ידיים. הושטנו להם חפיסות טיים, רויאל, אסקוט. הם כיבדו אותנו בקליאופטרה נ' פריד.

הפגישה היתה קצרה. פחות מחמש דקות. החלפנו ברכות, טפחנו על שכמ, קבענו פגישה נוספת למחר בעשר בבוקר, וחזרנו למוצב.

למה לחטוף

כדור?

ד יווחנו לחבר'ה. התפתח ויכוח אם עשינו בחוכמה: "למה להסתכן סתם ביחוד עכשיו, כשאנחנו כבר מסתלקים

שיח לוחמים

שניים מהם היו חסונים, טיפוסים של עובדי אדמה. השלישי נראה עירוני, שניים היו מבוגרים, השלישי צעיר צ'יק, על פרי צופו פיצעי בגרות עדיין. יצאנו לקראתם. בעמדה, נשארנו חברינו בחיפוי. קודם שיצאנו, גילינו במשקפת כי גם המצרים השאירו אנשים בחיפוי. עמדת הצלף בשולי מוצבם, שברוך כלל היתה ריקה, היתה עתה מאויישת. לא היה לנו כל ביטחון שאין זה טריק, שהמצרים לא יפתחו באש. אבל בשלושת החודשים האחרונים סיכנו את חייו ללא הרף, 24 שעות ביממה, למ' ען המלחמה.

מדברים

בידיים

ע תה, לא חששנו לסכן את חייו ל' מען השלום.

לתפע, עמדנו זה מול זה. המצרים התנשמו בכבודות, לא מנאמן — מ' התרגשות. אינני זוכר כיצד נהגתי אני. אני זוכר רק את עוצמת החוויה: